

RAPPORT ONDERZOEK VRIJWILLIGE INZET GEMEENTE HEUMEN

Opdrachtgever: Gemeente Heumen
Catelijne Quant
Nicoline Borst Pauwels
Malden, november 2023

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Achtergrond en opzet van het onderzoek.....	5
Aanleiding.....	5
Opzet en doel kleinschalig onderzoek.....	5
Mailinglijst en respons.....	5
2. Uitkomsten onderzoek vrijwillige inzet.....	6
Algemeen beeld van stand van zaken	6
Vrijwilligersaantallen	6
Leeftijd en motivatie vrijwilligers	6
Gevolgen corona- en energiecrises	6
Werven van vrijwilligers	7
Ondersteuning Vrijwilligerssteunpunt Heumen.....	7
Behoeftte aan ondersteuning.....	7
Tips van de organisaties	7
Belangrijkste conclusies	8
Werven van vrijwilligers	8
Ondersteuning door het vrijwilligerssteunpunt	8
Waardering van vrijwilligers.....	8
3. Hoe nu verder?: Trends, quick wins en aanbevelingen	9
Trends.....	9
Wensen van de jonge generatie vrijwilligers	9
Het belang van vrijwilligerswerk	9
Quick wins	9
Aanbevelingen.....	9
A. Organisaties met hulpvragen waarderen en proactief ondersteunen.....	9
B. Promotie van vrijwilligerswerk.....	10
C. Doorontwikkelen vrijwilligerswebsite	10
De toekomst van vrijwilligerswerk: deze bepalen we samen en dat begint nu.....	10
Aandachtspunten	10
Afsluiting en eerste vervolgstappen.....	11

Samenvatting

In dit rapport worden de resultaten beschreven van het kleinschalige onderzoek in 2023 naar vrijwillige inzet in de gemeente Heumen. In totaal 60 maatschappelijke organisaties – waaronder vrijwilligersorganisaties- hebben aan het onderzoek meegedaan. Hun feedback geeft de gemeente waardevolle inzichten over hun ervaringen, knelpunten en wensen. Die zijn vertaald in de conclusies en aanbevelingen waar de gemeente mee aan de slag gaat.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord met de titel ‘Inwoners Centraal – natuurlijk samen’ beschrijven de partijen DGH, GroenLinks en VVD de opgaven en ambities voor de raadsperiode 2022-2026 in de gemeente Heumen. Daarin wordt waardering uitgesproken voor de lokale vrijwillige inzet. Ook wordt een kleinschalig onderzoek aangekondigd naar hoe de gemeente kan bijdragen aan een versterkende samenhang en ondersteuning van onze vrijwilligers.

Algemeen beeld van stand van zaken

In totaal 60 organisaties hebben deelgenomen aan het onderzoek. Op de vraag “hoe staat uw organisatie ervoor, wat is de algemene indruk?” reageerde 68% van de organisaties met een positief antwoord: zij zijn tevreden over hun eigen organisatie. Veel organisaties hebben flexibiliteit getoond tijdens de coronacrisis en energiecrisis en hebben zelf oplossingen gezocht en gevonden. Natuurorganisaties hadden minder last van de coronamaatregelen. Voor organisaties met een accommodatie was met name de energiecrisis een grote uitdaging. De knelpunten bij organisaties zijn meegenomen in de conclusies en aanbevelingen.

Belangrijkste conclusies

Uit de resultaten blijkt dat er drie onderwerpen naar voren springen: werven van vrijwilligers, ondersteuningsbehoefte en waardering voor vrijwillige inzet.

Werven van vrijwilligers

Het werven van vrijwilligers is voor bijna alle organisaties een belangrijk onderwerp en soms een echt knelpunt. Voor veel organisaties geldt dat er verschillende nog niet benutte manieren zijn om vrijwilligers te vinden. Hier lijken nog kansen te liggen. Vergrijzing is een groeiend probleem, wat nu al om aandacht vraagt. Alarmerend is dat de vrijwilligers in de leeftijd onder de 60 vooral stoppen omdat ze geen tijd hebben of in verband met betaald werk. Verder is het met name voor bestuursfuncties moeilijk om vrijwilligers te vinden.

Ondersteuning door het vrijwilligerssteunpunt

Ruim veertig procent van de organisaties maakte gebruik van Vrijwilligerssteunpunt Heumen. Een gelijk aantal zegt in de toekomst behoefte te hebben aan ondersteuning. De ondersteuningsbehoefte van organisaties loopt zeer uiteen. Sommige organisaties maken gebruik van de diensten van vrijwilligerswebsite (Gelderse Handen, inmiddels is de nieuwe naam Doen In Heumen) en redden zich daar prima mee. Weer een andere groep zou graag proactief en wat intensiever ondersteund willen worden. Het vinden van vrijwilligers en hulp bij het vinden van geld (fondswerving) zijn veel terugkerende onderwerpen. Ook de algemene promotie van het belang van vrijwilligerswerk en van vrijwilligersvacatures.

Waardering van vrijwilligers

Ruim de helft van de organisaties reageerde op de vraag om tips te geven voor het vrijwilligerssteunpunt en de gemeente, voor de ondersteuning (waaronder gemeentelijke waardering) van vrijwillige inzet. De suggesties zijn heel divers en zijn meegenomen in de aanbevelingen. De organisaties geven aan dat de gemeente haar waardering kan uiten door meer advies en ondersteuning bij het zoeken naar geld, meer communicatie richting organisaties en door de organisatie van een uitwisseling tussen organisaties (in combinatie met deskundigheidsbevordering). De gemeente kan ook leren van de organisaties.

Aanbevelingen

De conclusies zijn vertaald in aanbevelingen. Daarbij zijn ook trends en ontwikkelingen op het gebied van vrijwillige inzet meegenomen.

Door het onderzoek zijn een aantal praktische zaken naar voren gekomen die snel en met de beschikbare middelen aan te pakken zijn. Hier is meteen actie op ondernomen en is niet gewacht tot publicatie van het onderzoek: actualisatie van contactgegevens van de organisaties, een digitale nieuwsbrief en meer aandacht voor vrijwilligersvacatures. De vrijwilligerswebsite kreeg daarom per 1 november een meer lokale uitstraling en wordt de komende maanden zodanig doorontwikkeld dat er meer websitebezoekers te verwachten zijn. Daardoor worden de inzet van vrijwilligersorganisaties en hun vacatures meer zichtbaar.

Andere aanbevelingen:

- Organisaties met hulpvragen waarderen en meer proactief ondersteunen.
- Meer promotie van vrijwilligerswerk.
- Dat het belangrijk is dat gemeente, organisaties en inwoners samen nadenken over de toekomst van het vrijwilligerswerk in onze gemeente. Daarbij is het belangrijk om in te spelen op de toekomstige -meer flexibele- vrijwilliger en is meer innovatie gewenst.

Bezoek van de wethouder en cadeaubonnen

Zoals afgesproken zal wethouder Wim Wink een aantal organisaties bezoeken om kennis te maken en door te praten over de situatie bij de organisaties en de resultaten van het onderzoek. De afspraken worden ingepland door het bestuurssecretariaat. De organisaties FIT & FUN Heumen, CGV Oranje Blauw en Buurtkoffie Malden ontvangen de cadeaubonnen.

Voortgang

Nogmaals hartelijk dank aan alle organisaties die hebben deelgenomen aan het onderzoek. Zij worden op de hoogte gehouden van de uitwerking van de aanbevelingen. Er volgt binnenkort een publicatie in het nieuws van de gemeente en ook wordt de informatie gedeeld in de nieuwsbrief van het vrijwilligerssteunpunt. Mocht u als lezer nog vragen hebben over dit bericht, aarzel dan niet om contact op te nemen met Vrijwilligerssteunpunt Heumen.

1. Achtergrond en opzet van het onderzoek

Aanleiding

In het coalitieakkoord met de titel 'Inwoners Centraal – natuurlijk samen' beschrijven de partijen DGH, GroenLinks en VVD de opgaven en ambities voor de raadsperiode 2022-2026 in de gemeente Heumen. Over de ambitie ten aanzien van vrijwilligers en verenigingen:

“Wij zien alle vrijwilligers van onze gemeente als cruciale verbinder in onze gemeenschap. Zij spelen een belangrijke rol in de samenredzaamheid van onze inwoners en zijn onmisbaar voor de sociale cohesie en inclusie. Wij vragen het college de inzet van vrijwilligers in beeld te brengen en te onderzoeken hoe wij als gemeente kunnen bijdragen aan een versterkende samenhang en ondersteuning van onze vrijwilligers. Ook onze verenigingen dragen bij aan ontmoeting en maatschappelijke participatie. Wij vinden het belangrijk om het verenigingsleven extra te ondersteunen. We willen o.a. afgebouwde subsidies herwaarderen en het Initiatieven- en Vonkjesbeleid vereenvoudigen en versterken.”

Opzet en doel kleinschalig onderzoek

De gemeente heeft daarom in lijn met het coalitieakkoord in 2023 een kleinschalig onderzoek uitgevoerd, om een beeld te krijgen van de stand van zaken bij de lokale vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven. In totaal 60 organisaties (actief in zes sectoren in Heumen, Overasselt, Nederasselt en Malden, gemeentebreed of in de regio) beschreven met eigen woorden hoe zij ervoor staan. Hoe hebben zij de corona- en energiecrisis ervaren en wat zijn hun behoeften? Onder andere met betrekking tot ondersteuning vanuit Vrijwilligerssteunpunt Heumen?

Mailinglijst en respons

Bij de start van het onderzoek bleek dat het overzicht van het aantal vrijwilligersorganisaties/inwonersinitiatieven en de contactgegevens niet actueel waren. Na een correctie bleven er 150 vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven over, waarvan een aantal meerdere vrijwilligersdiensten coördineert.

De respons was na correctie rond de 40%. Gezien het feit dat diverse vrijwilligersdiensten geen eigen vragenlijst hebben ingevuld en het per sector en gebied kleine aantallen betreft, is de respons niet geheel representatief voor de gehele doelgroep. Desondanks geeft het toch een goede indicatie. Op basis hiervan zijn er adviezen gegeven waarmee de ondersteuning verbeterd kan worden.

De 60 organisaties die deelnamen aan het onderzoek konden kiezen uit 6 gebieden waar zij hun activiteiten en diensten aanbieden. Zij zijn actief in de dorpen Malden (27x), Heumen (5x), Overasselt (12x), Nederasselt (4x), gemeentebreed (2x) en voor de regio (10x). Er deden geen organisaties mee die landelijk of internationaal actief zijn. Rekening houdend naar het aantal inwoners per dorp, is er vanuit de kleine kernen verhoudingsgewijs een goede respons.

Uit de sectoren Welzijn & Zorg en Sport & Beweging kwamen de meeste ingevulde vragenlijsten. Ook in activiteitengids Topic Actief waren dit de grootste sectoren. Deze activiteitengids werd t/m 2019 tweemaal door de gemeente uitgegeven en huis-aan-huis verspreid. Ook de sector Natuur & Milieu is goed vertegenwoordigd in het onderzoek.

De uitwerking van de gegevensverwerking was arbeidsintensief. Daardoor vindt de terugkoppeling pas in november plaats. Ondertussen is het vrijwilligerssteunpunt al aan de slag gegaan met een aantal knelpunten.

2. Uitkomsten onderzoek vrijwillige inzet

Algemeen beeld van stand van zaken

Op de vraag “hoe staat uw organisatie ervoor, wat is de algemene indruk?” reageerde 68% van de organisaties met een positief antwoord: zij zijn tevreden over hun eigen organisatie. De organisaties hebben flexibiliteit getoond tijdens de coronacrisis en energiecrisis en hebben zelf oplossingen gezocht en gevonden. Natuurorganisaties hadden minder last van de coronamaatregelen. Voor organisaties met een accommodatie was met name de energiecrisis een grote uitdaging.

Vrijwilligersaantallen

Vergeleken met voor de coronacrisis is het aantal vrijwilligers bij ruim de helft van de organisaties gelijk gebleven, bij 18% toegenomen en 30% afgenomen. Er lijkt dus sprake van een afname, met name in Nederasselt. Qua leeftijd is het aantal vrijwilligers afgenomen in de categorie 40-60 en nog meer in de categorie jonger dan 40. Qua sector is het aantal vrijwilligers in de sectoren Sport & Beweging en Kunst & Cultuur afgenomen of gelijk gebleven. Organisaties in de sector Natuur & Milieu zitten in de lift en de sector Welzijn & Zorg lijkt gelijk gebleven.

Bestuursleden

De organisaties hebben gemiddeld 4 bestuursleden en bij 67% van de organisaties zijn alle bestuurdersrollen ingevuld. Dus 33% is op zoek naar extra bestuursleden voor een compleet bestuur. Wat compleet is, dat kan per organisatie verschillen. Het kan ook gaan om bestuursrollen naast die van voorzitter, penningmeester en secretaris. Het tekort aan bestuursleden lijkt vooral te spelen in de sector Sport & Beweging in Malden en Welzijn & Zorg in Overasselt.

Leeftijd en motivatie vrijwilligers

De grootste categorieën wat betreft ‘gemiddelde leeftijd van de huidige vrijwilligers bij organisaties’ zijn de leeftijdscategorieën ‘ouder dan 60’ (51%) en ‘41 tot 60 jaar’ (39%). Leeftijd en gezondheid is de belangrijkste reden voor vrijwilligers om te stoppen. In de leeftijdscategorie 41-60 is ‘geen tijd’ de belangrijkste reden om te stoppen en de 60 plussers noemen die reden zelden. In de leeftijd onder de 40 wordt vooral betaald werk en geen tijd genoemd.

Bijna 70% van de vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven is tevreden over de stand van zaken bij de organisatie. De getoonde veerkracht is goed nieuws. Vrijwilligers (en hun organisaties) staan achter het vrijwilligerswerk dat ze doen: een intrinsieke wens om zo iets bij te dragen aan de samenleving.

Het aantal activiteiten lijkt ten opzichte van de periode voor de coronacrisis iets toegenomen en het aantal afnemers (leden, deelnemers, bezoekers) iets afgenomen.

Gevolgen corona- en energiecrises

Twaalf organisaties gaven aan dat zij min of meer blijvende negatieve gevolgen ervaren van de crises, soms door een combinatie met andere negatieve ontwikkelingen. Zes organisaties voelen het in de portemonnee, twee organisaties ervaren daardoor nog steeds financiële problemen. De organisaties verhoogden de toegangsprijzen of contributie liever niet, maar soms moest het om de organisatie overeind te houden.

Werven van vrijwilligers

Bijna alle organisaties (92%) hebben de afgelopen twee jaar gezocht naar nieuwe vrijwilligers. Een kwart van de organisaties geeft aan daar geen moeite mee te hebben. Bijna allemaal werven ze binnen hun eigen netwerk, een derde zelfs alleen via dat netwerk. Dat pakte voor de helft van die organisaties goed uit, voor de andere helft niet. Andere manieren van werven waren via het vrijwilligerssteunpunt (12%), lokale media (25%), sociale media (25%), advertenties (12%), inzet van hun vrijwilligerscoördinator en via de vacaturebank op de vrijwilligerswebsite Gelderse Handen (25%). Van de organisaties was 41% niet op de hoogte van Gelderse Handen. Van de 59% die wel op de hoogte was had 62% zich daar ook geregistreerd als organisatie en 34% een vacature geplaatst. Dat leverde in een kwart van de vacatures ook vrijwilligers op.

Ondersteuning Vrijwilligerssteunpunt Heumen

Uit de antwoorden bleek dat 25 organisaties (42%) in de periode april 2022 tot april 2023 gebruik hebben gemaakt van de ondersteuning of faciliteiten van het vrijwilligerssteunpunt. Bijvoorbeeld van Gelderse Handen (informatie, vacaturebank, vrijwilligerspool en scholing), advisering door het vrijwilligerssteunpunt (over diverse onderwerpen) en het uitwisselen van ervaringen met andere organisaties.

Uit de open antwoorden bleek dat 13 van die 25 organisaties niet in de gaten hadden dat ze wel geholpen waren door het vrijwilligerssteunpunt en dat ze toch gebruik hadden gemaakt van de faciliteiten. Sommigen dachten bijvoorbeeld te zijn geholpen door de dorpsverbinder van Malden.

Er worden verschillende redenen genoemd waarom er geen gebruik is gemaakt van de ondersteuning vanuit het vrijwilligerssteunpunt. Bijna 15% van de organisaties was niet op de hoogte van het bestaan van het vrijwilligerssteunpunt, 20% heeft er niet aan gedacht om ondersteuning te vragen en 10% weet niet wat het steunpunt doet. Bijna 30% gaf aan dat de ondersteuning van het vrijwilligerspunt niet aansluit op de behoeften. Bij de organisaties die een open antwoord hebben gegeven, wordt meerdere keren genoemd dat de organisaties zelf vrijwilligers werven en verbinder zijn in hun dorp. Dat er daarom dus geen noodzaak is om gebruik te maken van het vrijwilligerspunt. Een aantal organisaties is teleurgesteld in het steunpunt en vindt dat de coördinator bijvoorbeeld minder bezig moet zijn met gemeentelijk beleid en zoiets als een onderzoek. Dat het steunpunt meer tijd moet steken in het werven van vrijwilligers voor de organisaties en ook organisaties moet helpen bij het aanvragen van subsidie.

Behoefte aan ondersteuning

Ruim 40% van de organisaties gaf aan in de toekomst behoefte te hebben aan ondersteuning. De vier organisaties uit Nederasselt gaven allemaal aan daar geen behoefte aan te hebben. Problemen die organisaties noemden zijn divers en spelen op diverse vlakken: terugloop van vrijwilligers (25%), specifiek door vergrijzing (13%), afname van afnemers zoals leden, deelnemers, bezoekers (15%) en financieel onder druk (13%). Er is met name behoefte aan ondersteuning bij het werven van vrijwilligers en de vrijwilligersorganisaties hopen ook op meer waardering voor hun inzet.

Een punt van aandacht is dat 11 organisaties hebben aangegeven dat ze het moeilijk hebben. Organisaties als Kiemkracht64, Popkoor Springtime en het Tweede Huis in Nederasselt zien het als een grote uitdaging om financieel gezond te blijven. Organisaties als Turnvereniging Oranje Blauw (Nijmeegse vereniging met sportactiviteiten in Malden), Fit&Fun en de muziekverenigingen hebben op financieel vlak behoefte aan meer steun vanuit de gemeente.

Tips van de organisaties

In lijn met de diversiteit aan behoeften verschillen ook de tips per organisatie. Wat er uitspringt is het advies om meer te doen aan waardering van vrijwilligersorganisaties, informatie en advisering over

zaken die de organisaties betreffen, ondersteuning bij het werven van nieuwe vrijwilligers en de promotie onder inwoners van het belang van vrijwilligerswerk. Plus de wens voor een meer proactieve houding en meer zichtbaarheid van het vrijwilligerssteunpunt.

Belangrijkste conclusies

Uit de resultaten blijkt dat er drie onderwerpen naar voren springen: werven van vrijwilligers, ondersteuningsbehoefte en waardering voor vrijwillige inzet.

Werven van vrijwilligers

Het werven van vrijwilligers is voor bijna alle organisaties een belangrijk onderwerp en soms een echt knelpunt. Uit de resultaten blijkt dat een derde van de organisaties vrijwilligers uit het eigen netwerk werft en daarnaast geen andere wervingsmanieren inzet. Voor de helft hiervan pakt dit niet goed uit: zij vinden onvoldoende nieuwe vrijwilligers. Voor de andere helft werkt dit wel, deze organisaties vinden binnen hun eigen netwerk voldoende nieuwe vrijwilligers. Uit de onderzoeksresultaten valt niet op te maken waarom sommige wel succesvol zijn.

Voor veel organisaties geldt dat er verschillende nog niet benutte manieren zijn om vrijwilligers te vinden. Hier lijken nog kansen te liggen. Vergrijzing is een groeiend probleem wat nu al aandacht vraagt. Verder is het met name voor bestuursfuncties moeilijk om vrijwilligers te vinden.

Vergrijzing: wat betekent dit voor de toekomst?

Verontrustend is dat de gemeente Heumen snel vergrijst en dat de leeftijdscategorie 60+ bij de helft van de organisaties juist de grootste groep vrijwilligers is. Dit zijn vrijwilligers die zich vaak structureel inzetten -veelal bij meerdere organisaties- en er ook relatief veel tijd in steken. Zij worden meestal voor vrijwilligerswerk benaderd door iemand uit hun eigen netwerk. Als zij stoppen met hun vrijwilligerswerk, dan is dat meestal in verband met leeftijd in combinatie met gezondheid. Alarmerend is dat de vrijwilligers in de leeftijd onder de 60 vooral stoppen omdat ze geen tijd hebben of in verband met betaald werk. Wat betekent dat voor de toekomst?

Ondersteuning door het vrijwilligerssteunpunt

Ruim veertig procent van de organisaties maakt gebruik van het Vrijwilligerssteunpunt. Een zelfde aantal zegt in de toekomst behoefte te hebben aan ondersteuning. De ondersteuningsbehoefte van organisaties loopt erg uiteen. Sommige maken gebruik van de diensten van vrijwilligerswebsite (Gelderse Handen) en redden zich daar prima mee en weer een andere groep zou graag proactief en wat intensiever ondersteund willen worden. Het vinden van vrijwilligers en hulp rond het vinden van geld (fondswerving) zijn veel terugkerende onderwerpen. Ook de algemene promotie van het belang van vrijwilligerswerk en van vrijwilligersvacatures.

Waardering van vrijwilligers

Ruim de helft van de organisaties reageerde op de vraag om tips te geven voor het vrijwilligerssteunpunt en de gemeente, voor de ondersteuning (waaronder gemeentelijke waardering) van vrijwillige inzet. De suggesties zijn divers. Drie organisaties geven aan dat zij zich niet gewaardeerd voelen door de gemeente. De suggesties voor waardering zijn heel divers: vanuit de gemeente en het vrijwilligerssteunpunt meer (proactieve) aandacht voor vrijwilligersorganisaties en luisteren naar / leren van organisaties (6x), in plaats van een vrijwilliger of organisatie van het jaar een attentie voor alle vrijwilligers (2x), jaarlijks een bijeenkomst voor deskundigheidsbevordering en uitwisseling tussen organisaties (5x), meer subsidie of facilitaire ondersteuning (8x), meer hulp bij fondsenwerving (2x), praktische hulp als formulieren invullen of vrijwilligers werven voor een organisatie (3x), informatie en advies vanuit het vrijwilligerssteunpunt (2x) en een gemeentelijk vrijwilligerswerkbeleid en verzoek om een ontmoetingsruimte in Malden. Vijf organisaties hebben

geen behoefte aan waardering en drie organisaties geven aan dat ze geen suggesties hebben. Een derde van de organisaties heeft niets ingevuld.

3. Hoe nu verder?: Trends, quick wins en aanbevelingen

Trends

Het onderzoek heeft gekeken naar de huidige situatie, zoals vrijwilligersorganisaties die nu ervaren. Maar voor we aanbevelingen kunnen doen is het ook goed om een wat breder perspectief te scheppen. Welke ontwikkelingen en trends zijn er zichtbaar rond vrijwilligerswerk?

Wensen van de jonge generatie vrijwilligers

Uit landelijk onderzoek blijkt dat er onder jongere generaties gelukkig nog steeds animo is om vrijwillig actief te zijn, al scharen ze het vaak niet onder die noemer. De nieuwe vrijwilligers hebben nieuwe wensen: meer flexibiliteit, zelf bepalen hoe ze het werk invullen, minder vaste uren en er minder uren in steken dan de oude garde. Ze willen meer de impact zien van hun inzet en samen een community vormen. De eindeloze hoeveelheid vrijwilligersorganisaties en –klussen schrikt ze af. Ze zijn meer digitaal.

Het belang van vrijwilligerswerk

De vrijwillige en informele inzet van inwoners en het maatschappelijk middenveld is van cruciaal belang voor het stimuleren van gezondheid onder inwoners, bij sport en bewegen, voor preventie en het versterken van de sociale basis. Door de steeds verder groeiende vraag naar zorg (o.a. door vergrijzing) neemt de behoefte aan vrijwilligers alleen maar verder toe.

Quick wins

Door het onderzoek zijn een aantal praktische zaken naar voren gekomen die snel en met de beschikbare middelen aan te pakken zijn: quick wins. Er is gekozen om hier meteen acties op te nemen en niet te wachten tot het onderzoek is gepubliceerd.

- **Actualisatie contactgegevens**
Bij het uitvoeren van het onderzoek bleek dat de contactgegevens van vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven niet actueel zijn. Daarom worden deze geactualiseerd. Eind 2023 worden organisaties hiervoor benaderd maar ook daarna blijft een digitaal formulier beschikbaar waar zij wijzigingen makkelijk kunnen doorgeven.
- **Digitale nieuwsbrief aan organisaties**
Organisaties die zich hebben ingeschreven voor de digitale nieuwsbrief ontvangen deze 6 keer per jaar. Hierin staan nieuws, tips en ontwikkelingen.
- **Meer aandacht voor vrijwilligersvacatures**
Vacatureoverzicht in het Gemeentenuws (huis-aan-huis blad) en in de digitale nieuwsbrief van de gemeente, delen van vrijwilligersvacatures op Facebook. Deze aandacht voor vrijwilligersvacatures is niet nieuw maar de frequentie op opgehoogd en het vacatureoverzicht heeft een nieuwe uitstraling gekregen.

Aanbevelingen

Het onderzoek levert de volgende aanbevelingen op:

A. Organisaties met hulpvragen waarderen en proactief ondersteunen

Als Vrijwilligerssteunpunt de organisaties meer waarderen en proactief ondersteunen met hun hulpvraag. Dit doen door:

- Actualisering van het beleid voor de waardering van vrijwilligers(organisaties).
- Contact opnemen met organisaties die in het onderzoek een hulpvraag naar voren brachten.
- Bezoek van wethouder aan organisaties die hebben aangegeven hier behoefte aan te hebben.
- Organisaties benaderen met advies over werving van vrijwilligers en fondsenwerving.

B. Promotie van vrijwilligerswerk

Dit wordt al opgepakt bij de quick wins maar vraagt om extra aandacht. De vrijwilligerswebsite is een basis die goede kansen biedt voor de promotie van vrijwilligerswerk in het algemeen en specifiek voor vacatures. Dit wordt nog onvoldoende benut, hier ligt een mooie kans om deze site verder te ontwikkelen en onder de aandacht te brengen. Valkuil: vergeet de niet digitale inwoners niet! Ook inzetten op papieren communicatie.

C. Doorontwikkelen vrijwilligerswebsite

De vrijwilligerswebsite Gelderse Handen verbeteren en doorontwikkelen onder de nieuwe naam Doen In Heumen. Deze vernieuwde site met vacaturebank en vrijwilligersinformatie wordt aangevuld met een kalender met de activiteiten en evenementen van maatschappelijke organisaties, plus aanmeldknop. Verder wordt de site in 2024 aangevuld met een sociale kaart van algemene voorzieningen, waar geen indicatie voor nodig is. Het wordt een etalage voor vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven, wat kan leiden tot meer bezoekers op de website, meer bekendheid, meer vrijwilligers en ook extra waardering. Doordat het wordt ontwikkeld tot een website die breder is dan alleen vrijwilligerswerk is de verwachting dat er kruisbestuiving plaats zal vinden. Dit biedt mogelijkheden tot promotie onder een brede doelgroep. Van inwoners die willen sporten, een activiteit willen doen, op zoek zijn naar vrijwilligerswerk of 'gewoon iets leuks' willen doen tot professionele ondersteuners die een welzijnsadvies willen geven en vrijwilligersorganisaties die willen samenwerken.

De toekomst van vrijwilligerswerk: deze bepalen we samen en dat begint nu

De gemeente Heumen, het maatschappelijk middenveld en de samenleving zullen zich moeten beraden op de toekomst. Innovatie is noodzakelijk. Samen zullen we een strategie moeten ontwikkelen om de inzet van vrijwilligers -tegen de stroom in- op peil te houden. Wat betekent dat voor de manier van werven? Wat werkt en wat niet? Wat betekent het voor de organisaties? Willen zij de uitdaging aangaan, hierin investeren en wat hebben ze daarvoor nodig? En wat betekent het voor de samenleving?

Een onderzoek naar de interesse van inwoners voor vrijwilligerswerk en de inzet van de vrijwilliger van de toekomst kan een goede input leveren. Bijvoorbeeld om nieuwe doelgroepen te bereiken, denk aan statushouders en meer jongeren. Dit zou kunnen worden opgepakt door middel van een conferentie waarbij ook experts en lokale ervaringsdeskundigheid ingezet kunnen worden om te komen tot een Heumens plan.

Aandachtspunten

Het lokale aanbod en de werving gericht op kortstondige inzet enthousiasmeert en het vergroot in potentie het aantal mensen dat vrijwilligerswerk verricht. Zo bereik en bind je mogelijk ook nieuwe mensen die zich op termijn misschien vaker en langer zouden willen inzetten. Vrijwilligerswerk dat makkelijk en flexibel inpasbaar is in het leven van inwoners maakt meer kans ingevuld te worden. Daarbij is belangrijk dat er hechte *community's* zijn waar inwoners zich bij willen aansluiten. Wat zijn de mogelijkheden als inwoners in hun directe omgeving als straat, buurt en wijk actiever worden? Liggen er mogelijkheden bij de maatschappelijke diensttijd voor jongeren? Hoe stimuleer je meer

inwonerskracht? Voor de promotie van vrijwilligerswerk geldt: via/met vrijwilligers werf je het best vrijwilligers.

Afsluiting en eerste vervolgstappen

Hartelijk dank aan alle organisaties die hebben deelgenomen aan het onderzoek! De deelnemers aan het onderzoek plus alle maatschappelijke organisaties ontvangen een terugkoppeling. Dat wordt ook binnen de gemeente gedeeld. Daarnaast volgt een publicatie in het gemeentelijke nieuws en in de nieuwe tweemaandelijks nieuwsbrief voor vrijwilligersorganisaties en inwonersinitiatieven. Ook over de vervolgstappen -naar aanleiding van de aanbevelingen- wordt gecommuniceerd.

Bijna alle organisaties stellen een bezoek van wethouder Wim Wink op prijs. De afspraken worden vanaf 15 november 2023 ingepland. In die gesprekken kan er over de resultaten doorgepraat worden. Als er behoefte aan is wordt er een bijeenkomst georganiseerd om met maatschappelijke organisaties door te praten over de resultaten. Intern wordt bekeken hoe de gemeente aan de slag gaat met de aanbevelingen en een planning gemaakt.

De organisaties FIT & FUN Heumen, CGV Oranje Blauw en Buurtkoffie Malden ontvangen de cadeaubonnen.